

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu seitsemäs jaosto)

13 päivänä heinäkuuta 2022*

Välityslauseke – EUCAP Somalian kansainväliseen henkilöstöön kuuluva sopimussuhteinen toimihenkilö – Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alaan kuuluva operaatio – Työsopimuksen uusimatta jättäminen Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen johdosta – Oikeus tulla kuulluksi – Yhdenvertainen kohtelu – Kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kielto – Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta unionista tehdyssä sopimuksessa määrätty siirtymäkausi – Kumoamiskanne – Vahingonkorvauskanne – Sopimukseen erottamattomasti kuuluvat toimet – Tutkimatta jättäminen

Asiassa T-194/20,

JF, edustajanaan asianajaja A. Kunst,

kantajana,

vastaaan

EUCAP Somalia, edustajanaan asianajaja E. Raoult,

vastaajana,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. da Silva Passos (esittelevä tuomari) sekä tuomarit V. Valančius, I. Reine, L. Truchot ja Sampol Pucurull,

kirjaaja: hallintovirkamies P. Cullen,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.12.2021 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Kantaja JF vaatii kanteessaan ensisijaisesti SEUT 263 artiklan nojalla ensinnäkin kumoamaan EUCAP Somalian 18.1.2020 päivämäärän ilmoituksen (jäljempänä 18.1.2020 päivätty ilmoitus) ja 29.1.2020 päivämäärän kirjeen (jäljempänä 29.1.2020 päivätty kirje), joissa EUCAP Somalia päätti olla uusimatta kantajan työsopimusta (jäljempänä yhdessä riidanalaiset toimet), ja toiseksi SEUT

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

268 artiklan nojalla korvausta mainittujen toimien hänelle väitetysti aiheuttamasta vahingosta, ja toissijaisesti SEUT 272 artiklan nojalla riidanalaiisten toimien toteamista lainvastaisiksi sekä korvausta toimien hänelle väitetysti aiheuttamasta vahingosta.

I Asian tausta

- 2 EUCAP Somalia, entinen EUCAP NESTOR, on yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) alaan kuuluva unionin operaatio, joka on perustettu Euroopan unionin valmiuksien kehittämistä koskevasta operaatiosta Somaliassa (EUCAP Somalia) (EUVL 2012, L 187, s. 40) 16.7.2012 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2012/389/YUTP EU-sopimuksen V osastossa olevan YUTP:tä koskevan 2 luvun mukaisesti. Päätöksen 2012/389, sellaisena kuin se on muutettuna 10.12.2018 tehdyllä neuvoston päätöksellä (YUTP) 2018/1942 (EUVL 2018, L 314, s. 56), 2 artiklan mukaan EUCAP Somalian tavoitteena on avustaa Somaliata sen meriturvallisuuteen liittyvien valmiuksien vahvistamisessa, jotta se voisi tehostaa merioikeuden täytäntöönpanoa.
- 3 Päätöksen 2012/389, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2018/1942, 7 artiklan 3 kohdan mukaan ”EUCAP Somalia voi – – ottaa palvelukseen sopimussuhteista kansainvälistä ja paikallista henkilöstöä, jos tarvittavista tehtävistä ei huolehdi jäsenvaltioiden lähettämä henkilöstö”. Samassa säännöksessä todetaan lisäksi, että ”jos pätevää henkilöstöä ei ole saatavissa jäsenvaltioista, voidaan osallistuvien kolmansien maiden kansalaisia poikkeuksellisesti ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ottaa tarvittaessa palvelukseen sopimussuhteisesti”. Päätöksen 2012/389, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2018/1942, 7 artiklan 4 kohdassa täsmennetään, että ”kansainvälisen ja paikallisen henkilöstön työehdot sekä oikeudet ja velvollisuudet määritetään EUCAP Somalian ja asianomaisten henkilöstön jäsenten välisissä sopimuksissa”.
- 4 Päätöksen 2012/389, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2018/1942, 12 a artiklan mukaan ”EUCAP Somalialla on valtuudet hankkia palveluja ja tarvikkeita, tehdä sopimuksia ja hallinnollisia järjestelyjä, ottaa palvelukseen henkilöstöä, avata pankkitilejä, hankkia ja pitää hallussa omaisuutta, suorittaa sitoumuksiaan sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä tämän päätöksen täytäntöönpanon sitä edellyttäessä”.
- 5 [luottamuksellinen] ja 31.1.2020 välisenä aikana, jonka kuluessa kantaja allekirjoitti keskeytyksettä useita perättäisiä määräaikaista työsopimuksia, kantaja toimi EUCAP Somalian kansainväliseen henkilöstöön kuuluvana sopimussuhteisena toimihenkilönä Somaliassa, missä hän toimi [luottamuksellinen].
- 6 Kantajan viimeisen työsopimuksen (jäljempänä työsopimus) 17 artiklan, jonka otsikko on ”Kesto”, 1 kohdassa määrättiin seuraavaa:
”Työntekijä aloittaa työnsä 1.[marraskuuta] 2019, ja työsopimuksen voimassaoloaika päättyy 31.[tammikuuta] 2020.”
- 7 Työsopimuksen 22 artiklan 1 kohtaan sisältyi välityslauseke, jonka sanamuoto oli seuraava:
”Tästä työsopimuksesta johtuvat tai siihen liittyvät oikeusriidat kuuluvat Euroopan unionin tuomioistuimen toimivaltaan [SEUT] 272 artiklan mukaisesti.”

- 8 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoitettua 29.3.2017 Euroopan unionin neuvostolle aikomuksestaan erota Euroopan unionista SEU 50 artiklan 2 kohdan nojalla, unioni neuvotteli saman määräyksen mukaisesti mainitun valtion kanssa sopimuksen eroamiseen sovellettavista yksityiskohtaisista säännöistä.
- 9 Kantajan kaikissa neljässä viimeisessä työsopimuksessa, jotka yhdessä kattoivat ajanjakson 1.1.2019–31.1.2020, vahvistettiin yhtäältä määräaika, joka vastasi erosopimuksen neuvotteluille peräkkäin asetettuja määräaikoja, joista tulisi sopimuksettoman eroamisen määräaikoja, jos erosopimusta ei tehdä tai neuvotteluajanjaksoa ei pidennetä SEU 50 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
- 10 Toisaalta kantajan tekemään kahteen viimeiseen työsopimukseen eli ajanjakson 13.4.–31.10.2019 kattavaan sopimukseen ja työsopimukseen sisältyi 18 artikla, jonka otsikko oli ”Irtisanominen” ja jonka sanamuoto oli seuraava:

”18.1. ”Tämän työsopimuksen voi irtisanoa joko työnantaja tai työntekijä kuukauden kirjallisella irtisanomisajalla, ja mukaan on liitettävä irtisanomisen peruste. Operaation apulaisjohtajan on kuultava työntekijää ennen irtisanomis päätöksen tekoa, ja operaation johtajaa on pidettävä jatkuvasti informoituna asiasta.

--

18.3 Tämä sopimus voidaan irtisanoa ennen sen sopimusajan päättymistä, etenkin jos Yhdistynyt kuningaskunta eroaa Euroopan unionin jäsenyydestä. Työnantajan velvollisuudesta noudattaa kuukauden irtisanomisaikaa luovutaan. Työnantajan on kuitenkin pyrittävä ilmoittamaan irtisanomisesta etukäteen.”

- 11 EUCAP Somalia -operaation johtaja (jäljempänä operaation johtaja) ilmoitti 18.1.2020 päivätyllä ilmoituksella operaation kansainväliseen henkilöstöön kuuluville Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia oleville sopimussuhteisille toimihenkilöille, että Yhdistynyt kuningaskunta todennäköisesti eroaisi unionista 31.1.2020, minkä vuoksi heidän työsopimuksensa, joissa oli jo otettu huomioon tämä määräaika, päättyisi kyseisenä päivänä, ja että ehdokkaita oli jo valittu heidän tehtäviinsä.
- 12 Unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan edustajat allekirjoittivat 24.1.2020 sopimuksen Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä (EUVL 2020, L 29, s. 7; jäljempänä erosopimus).
- 13 Kantaja jätti samana päivänä esimiehelleen ei-kurinpidollisen oikaisuvaatimuksen 18.1.2020 päivätyyn ilmoitukseen työsopimuksen 21 artiklan, jonka otsikko on ”Ei-kurinpidollinen oikaisumenettely”, nojalla; mainitun artiklan sanamuoto oli seuraava:

”1. Työntekijä voi hakea työnantajalta oikaisua hänelle vastaiseen toimeen kuukauden kuluessa toimen tekopäivästä. Oikaisut on toimitettava työnantajalle työntekijän lähiesimiehen välityksellä, paitsi jos oikaisu koskee esimiestä, jolloin se voidaan toimittaa suoraan työnantajalle. Operaation apulaisjohtajan on kuultava työntekijää ennen päätöksentekoa, ja operaation johtajaa on pidettävä jatkuvasti informoituna asiasta.

2. Alkuperäisellä oikaisumenettelyllä ei ole lykkäävää vaikutusta. Työnantaja ilmoittaa perustellusta päätöksestään työntekijälle kuukauden kuluessa oikaisun jättöpäivästä – –”

- 14 Operaation johtaja hylkäsi oikaisuvaatimuksen 29.1.2020 päivätyllä ja kantajalle 31.1.2020 tiedoksi annetulla kirjeellä sekä vahvisti kantajalle, että työsopimus päättyisi 31.1.2020 sillä perusteella, että Yhdistynyt kuningaskunnan eroaa unionista.
- 15 Euroopan parlamentti hyväksyi niin ikään 29.1.2020 erosopimuksen tekemisen.
- 16 Euroopan unionin neuvosto antoi 30.1.2020 päätöksen (EU) 2020/135 Yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista koskevan sopimuksen tekemisestä (EUVL 2020 L 29, s. 1). Päätöksen 1 artiklan mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan eroamista koskeva sopimus on hyväksytty unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön puolesta.
- 17 Erosopimuksen 126 artiklassa vahvistetaan siirtymäkausi, joka alkaa saman sopimuksen voimaantulopäivänä ja päättyy 31.12.2020 (jäljempänä siirtymäkausi).
- 18 Iso-Britannia erosi 31.1.2020 keskiyöllä unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, ja erosopimus tuli voimaan 1.2.2020 sen 185 artiklan mukaisesti.

II Asianosaisten vaatimukset

- 19 Kantaja vaatii unionin yleistä tuomioistuinta
 - ensisijaisesti kumoamaan riidanalaiset toimet ja toissijaisesti toteamaan ne lainvastaisiksi
 - ensisijaisesti velvoittamaan EUCAP Somalian korvaamaan kantajalle aiheutuneet aineelliset ja aineettomat vahingot EUCAP Somalian sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun perusteella ja toissijaisesti velvoittamaan EUCAP Somalian korvaamaan kantajalle aiheutuneet samat vahingot sopimusperusteisen vastuun perusteella
 - velvoittamaan EUCAP Somalian korvaamaan oikeudenkäyntikulut 8 prosentin korolla lisättynä.
- 20 EUCAP Somalia vaatii unionin yleistä tuomioistuinta
 - jättämään kanteen tutkimatta tai joka tapauksessa jättämään sen tutkimatta selvästi perusteettomana
 - velvoittamaan kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

III Oikeudellinen arviointi

- 21 Käsiteltävä kanne muodostuu ensisijaisesti SEUT 263 artiklaan perustuvasta kumoamisvaatimuksesta ja SEUT 268 artiklaan perustuvasta vahingonkorvausvaatimuksesta sekä toissijaisesti SEUT 272 artiklaan perustuvista vaatimuksista.

A SEUT 263 ja SEUT 268 artiklaan perustuvat ensisijaiset vaatimukset

- 22 EUCAP Somalia ei muodollisesti esitä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 130 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua oikeudenkäyntiväitettä mutta kiistää käsiteltävän kanteen tutkittavaksi ottamisen siltä osin kuin kanne perustuu ensisijaisesti SEUT 263 ja SEUT 268 artiklaan, koska se on sopimusperusteinen, eikä riidanalaisia toimia voida erottaa työsopimuksesta.
- 23 Kantaja kiistää EUCAP Somalian perustelut.
- 24 Kantaja väittää ensinnäkin, että unionin tuomioistuimet ovat jo todenneet olevansa SEUT 263 ja SEUT 268 artiklan nojalla toimivaltaisia YUTP:n alaan kuuluviin tehtäviin lähetettyjen toimihenkilöiden henkilöstöhallinnon toimista nostamissa kanteissa. Samankaltaisia tehtäviä suorittavien sopimussuhteisten toimihenkilöiden kanteiden olisi näin ollen kuuluttava näiden samojen määräysten soveltamisalaan.
- 25 Kantaja vetoaa seuraavaksi siihen, että hänen työsuhdettaan EUCAP Somalian kanssa säänneltiin julkisoikeudellisilla asiakirjoilla ja ettei hän neuvotellut vapaasti työsopimuksistaan EUCAP Somalian kanssa.
- 26 Kantajan mukaan riidanalaiset toimet ovat työsopimuksesta erotettavissa olevia hallinnollisia päätöksiä siltä osin kuin toimet on annettu siviilioperaatiokomentajan operaation johtajalle antamien ohjeiden täytäntöön panemiseksi.

1. SEUT 263 artiklaan perustuvan kumoamisvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

- 27 Muistutettakoon aluksi, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä katsotaan vakiintuneesti, että SEUT 263 artiklan mukaisen kumoamiskanteen kohteena voivat olla kaikki toimielinten toteuttamat toimet, luonteestaan tai muodostaan riippumatta, joilla on tarkoitus olla sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi (ks. tuomio 25.6.2020, SC v. Eulex Kosovo, C-730/18 P, EU:C:2020:505, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 SEUT 272 artikla on lisäksi erityismääräys, jonka perusteella asia voidaan saattaa unionin tuomioistuinten käsiteltäväksi julkis- tai yksityisoikeudellisen sopimuksen osapuolten laatiman välityslausekkeen nojalla ja ilman unionin tuomioistuimissa nostettavan kanteen luonteeseen liittyviä rajoituksia (ks. tuomio 25.6.2020, SC v. Eulex Kosovo, C-730/18 P, EU:C:2020:505, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Sellaisen sopimuksen tapauksessa, joka on tehty kantajan ja jonkin toimielimen välillä, unionin tuomioistuinten käsiteltäväksi voidaan saattaa kanne SEUT 263 artiklan nojalla vain, jos riidanalaisella toimella on tarkoitus olla sitovia oikeusvaikutuksia, jotka jäävät asianosaisten välisen sopimussuhteen ulkopuolelle ja edellyttävät sopimuspuolena olevalle toimielimelle sen hallintoviranomaisen asemassa myönnetyn julkisen vallan valtaoikeuksien käyttöä (ks. tuomio 25.6.2020, SC v. Eulex Kosovo, C-730/18 P, EU:C:2020:505, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 30 Jos kantajaa ja vastaajaa siis sitoo sopimus, kuten käsiteltävässä asiassa, sopimusasioita käsittelevä tuomioistuin on lähtökohtaisesti toimivaltainen. Edellä 29 kohdassa tarkoitettu tilanne on siten poikkeus tästä periaatteesta, joten tällaiselle tilanteelle ominaisia olosuhteita on tulkittava suppeasti.
- 31 Käsiteltävässä asiassa on syytä tähdentää, että kanne koskee työsopimuksen uusimatta jättämistä sen voimassaolon päättymisen jälkeen sellaisena kuin tämä on kirjattu 18.1.2020 päivätyssä ilmoituksessa ja vahvistettu 29.1.2020 päivätyssä kirjeessä.
- 32 Päätöksen 2012/389, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2018/1942, 7 artiklan 4 kohdan mukaan EUCAP Somalian kansainvälisen henkilöstön työehdot sekä oikeudet ja velvollisuudet määritellään sopimuksella. Kantajan ja EUCAP Somalian välinen 31.1.2020 päättynyt työsuhde oli siis sopimusperusteinen.
- 33 Toiseksi 29.1.2020 päivätty kirje oli jatkotoimenpide sille, että kantaja teki ei-kurinpidollisen oikaisuvaatimuksen sopimusmääräysten eli työsopimuksen 21 artiklan 1 kohdan perusteella (ks. edellä 13 kohta).
- 34 Kolmanneksi riidanalaiset toimet koskevat työsopimuksen uusimatta jättämistä Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen johdosta.
- 35 Edellä todetusta on yhtäältä riidatonta, että kantajan niiden neljän viimeisen työsopimuksen kesto, jotka kattoivat yhdessä ajanjakson 1.1.2019–31.1.2020, määräytyi erosopimuksen neuvotteluille peräkkäin asetettujen niiden määräaikojen mukaan, joista tulisi eroamisen määräaikoja sopimuksettomalle erolle, jos erosopimusta ei tehdä tai neuvotteluajanjaksoa ei pidennetä SEU 50 artiklan 3 kohdan mukaisesti (ks. edellä 9 kohta). Osapuolet sopivatkin, että kantajan palvelusajanjakso EUCAP Somaliassa ei periaatteessa voisi jatkua Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamispäivämäärän jälkeen.
- 36 Kantajan kahden viimeisen työsopimuksen 18 artiklan 3 kohtaan sisältyi toisaalta lauseke, jonka mukaan työsopimukset voidaan irtisanoa ennen niiden voimassaolon päättymistä, jos Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulisi kolmas valtio (ks. edellä 10 kohta). Vaikka kyseistä lauseketta ei kantajan huomautuksen mukaisesti ole pantu täytäntöön, sen olemassaolo kuitenkin osoittaa, että Yhdistyneen kuningaskunnan jäsenvaltion asema oli sopimusperusteinen edellytys kantajan toimen säilymiselle EUCAP Somaliassa.
- 37 Asiakirja-aineistosta käy neljänneksi ilmi, että kantajan peräkkäisiin työsopimuksiin sisältyi liiteasiakirja nimeltä ”Toimen kuvaus”, jonka mukaan kantajan [luottamuksellinen] toimi ei ollut avoin kolmansien valtioiden kansalaisille.
- 38 Viidenneksi todettakoon, että kantajan huomautuksen mukaisesti pitää paikkansa, että operaation johtaja viittasi 29.1.2020 päivätyssä kirjeessä siviilioperaatiokomentajan 30.10.2019 päiväämään ohjeeseen, jonka mukaan viimeksi mainittu ilmoitti YUTP:n alaan kuuluvien operaatioiden johtajille, että sopimusten uusimisia, joita nämä todennäköisesti ehdottaisivat kansainväliseen henkilöstöön kuuluville Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia oleville sopimussuhteisille toimihenkilöille, ei voitaisi tehdä 31.1.2020 jälkeen. Tämä seikka ei kuitenkaan riitä toteamaan, että riidanalaiset toimet jäävät osapuolet toisiinsa sitovan sopimussuhteen ulkopuolelle sillä perusteella, että operaation johtaja on vain pannut ohjeen täytäntöön.

- 39 Siviilioperaatiokomentajan 30.10.2019 antama ohje näet laadittiin sen jälkeen, kun erosopimusneuvotteluille asetettua määräaikaa pidennettiin 31.1.2020 asti SEU 50 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Siviilioperaatiokomentaja ilmoitti tässä yhteydessä YUTP:n alaan kuuluvien operaatioiden johtajille, että Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevalle henkilöstölle tarjottavien työsopimusten kesto ei voisi ylittää päivämäärää 31.1.2020, mutta komentaja ei kuitenkaan ottanut kantaa työsopimusten uusimisen mahdollisuuteen tämän päivämäärän jälkeen. Siviilioperaatiokomentaja täsmensi samassa ohjeessa, että kansainväliseen henkilöstöön kuuluvien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevien sopimussuhteisten toimihenkilöiden työsopimusten uusiminen edellyttää, että operaatiota arvioidaan yksikön intressin kannalta, jolloin operaation johtajalle jää harkintavaltaa arvioida työsopimusten uusimisen tarkoituksenmukaisuutta tarvittaessa asianomaisen henkilöstön kanssa tehtyjen sopimussuhteiden puitteissa annettavilla tapauskohtaisilla päätöksillä.
- 40 Edellä esitetystä seuraa EUCAP Somalian perustellun väitteen mukaisesti, että riidanalaiset toimet ovat sopimusperusteisia. Tällaisilla toimilla ei siten ole tarkoitus saada aikaan sitovia oikeusvaikutuksia kantajan ja EUCAP Somalian välisen sopimussuhteen ulkopuolella siten, että viimeksi mainittu käyttäisi julkisen vallan valtaoikeuksia. Mainituista toimista ei siten voida nostaa SEUT 263 artiklaan perustuvaa kumoamiskannetta.
- 41 SEUT 263 artiklan nojalla esitetty vaatimus riidanalaisten toimien kumoamisesta on näin ollen jätettävä tutkimatta.

2. 1. SEUT 268 artiklaan perustuvan vahingonkorvausvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

- 42 Oikeuskäytännössä katsotaan, että sen arvioimiseksi, onko vahingonkorvauskanteen kohteena sopimussuhteeseen perustuva unionin vastuu vai sopimussuhteen ulkopuolinen unionin vastuu, unionin tuomioistuinten on selvitettävä, perustuuko kanne objektiivisesti ja yleisesti sopimusperusteisiin vai sopimussuhteen ulkopuolisiin oikeuksiin ja velvoitteisiin. Näiden tuomioistuinten on tässä yhteydessä asiakirja-aineistosta ilmenevien seikkojen kuten sen oikeussäännön, jota väitetään rikutun, väitetyn vahingon luonteen, moititun menettelyn ja asianosaisten välisten oikeussuhteiden tarkastelun perusteella selvitettävä, onko asianosaisten välillä oikeusriidan kohteeseen liittyvää todellista sopimusoikeudellista asiayhteyttä, jonka perusteellinen tutkiminen on välttämätöntä mainitun kanteen ratkaisemiseksi (ks. vastaavasti tuomio 18.4.2013, komissio v. Systran ja Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, 66 kohta).
- 43 Unionin tuomioistuimet eivät etenkään voi nojautua pelkästään sellaisiin oikeussääntöihin, joihin asianosaiset ovat vedonneet. Siten pelkkä vetoaminen oikeussääntöihin, jotka eivät perustu asiassa merkitykselliseen sopimukseen vaan joita sopijapuolten on noudatettava, ei voi muuttaa oikeusriidan sopimusluonnetta. Jos asia olisi toisin, oikeusriidan luonne voisi vaihdella sen mukaan, mihin sääntöihin asianosaiset vetoavat (ks. vastaavasti tuomio 18.4.2013, komissio v. Systran ja Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, 64 ja 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 44 Kantaja pyrkii käsiteltävässä asiassa vahingonkorvausvaatimuksellaan saamaan korvausta riidanalaisten toimien hänelle väitetysti aiheuttamasta aineettomasta ja aineellisesta vahingosta.
- 45 Kuten edellä 40 kohdassa on todettu, kyseiset toimet ovat sopimusperusteisia.

- 46 Kannekirjelmän sanamuodosta ilmenee lisäksi selvästi, että aineeton vahinko, josta kantaja vaatii korvausta, johtuu juuri riidanalaiisten toimien perusteluista, ja että sitä voidaan pitää myös hänen ammatillisten mahdollisuuksiensa heikkenemisenä jatkaa sopimusperusteista työsuhdettaan EUCAP Somalian kanssa (ks. edellä 32 kohta). Aineellinen vahinko, josta kantaja vaatii korvausta, puolestaan syntyy niistä palkoista, korvauksista ja eduista, jotka hän olisi saanut, jos työsopimus olisi uusittu siirtymäkauden aikana.
- 47 Edellä esitetystä seuraa, että kantajan vahingonkorvausvaatimukseen liittyy edellä 42 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettu todellinen sopimusoikeudellinen asiayhteys, joten se kuuluu unionin sopimusperusteisen vastuun alaan. Vahingonkorvausvaatimus, jonka kantaja perusti ensisijaisesti SEUT 268 artiklaan ja jonka kohteena oli sopimussuhteen ulkopuolinen unionin vastuu EUCAP Somalian toimista, on näin ollen jätettävä tutkimatta.

B SEUT 272 artiklaan perustuvat toissijaiset vaatimukset

- 48 Kantaja esittää toissijaisesti SEUT 272 artiklaan perustuvan vaatimuksen, jolla hän pyrkii yhtäältä riitauttamaan lainvastaisina pitämänsä riidanalaiset toimet ja toisaalta siihen, että EUCAP Somalia katsotaan olevan sopimusperusteisessa vastuussa.

1. Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta

- 49 Unionin yleisellä tuomioistuimella on SEUT 272 artiklan, kun sitä luetaan yhdessä SEUT 256 artiklan kanssa, mukaan toimivalta ratkaista asia unionin tekemässä tai sen puolesta tehdyssä julkis- tai yksityisoikeudellisessa sopimuksessa olevan välityslausekkeen nojalla.
- 50 Unionin yleisellä tuomioistuimella on edellä 7 kohdassa mainitun välityslausekkeen sanamuodon perusteella käsiteltävässä asiassa toimivalta ratkaista kantajan toissijaiset vaatimukset, mitä EUCAP Somalia ei muuten riitauta.

2. Sovellettava oikeus

- 51 On syytä muistaa, että SEUT 340 artiklan ensimmäisen alakohdan mukaan sopimussuhteeseen perustuva unionin vastuu määräytyy sopimukseen sovellettavan lain mukaan.
- 52 Sopimuksen täytäntöönpanon aikana syntyneet oikeusriidat on lähtökohtaisesti ratkaistava sopimusehtojen perusteella (ks. tuomio 18.11.2015, Synergy Hellas v. komissio, T-106/13, EU:T:2015:860, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Sopimuksen tulkinta sopimukseen sovellettavan kansallisen lainsäädännön säännösten valossa on perusteltua vain, jos sopimuksen sisällöstä tai sen tiettyjen ehtojen merkityksestä on epävarmuutta tai jos oikeusriidan kaikkia näkökohtia ei voida ratkaista pelkän sopimuksen perusteella. Kanteen perusteltavuutta on siten syytä arvioida yksistään sopimusmääräysten valossa, ja sopimukseen sovellettavaan kansalliseen lainsäädäntöön on syytä turvautua vain, jos oikeusriitaa ei voida ratkaista sopimusmääräysten perusteella (ks. vastaavasti tuomio 13.7.2017, Talanton v. komissio, T-65/15, ei julkaistu, EU:T:2017:491, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 53 Tämä periaate ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että sopimusehtojen soveltaminen antaa sopijapuolille mahdollisuuden kiertää sovellettavan kansallisen lainsäädännön pakottavia säännöksiä, joista ei voida poiketa ja joiden mukaisesti asianomaisesta sopimuksesta johtuvat velvoitteet on pantava tai pantu täytäntöön.
- 54 Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden mukaiset velvoitteet sitovat unionin toimielimiä, elimiä tai laitoksia myös niiden pannahsa täytäntöön sopimusta (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2020, ADR Center v. komissio, C-584/17 P, EU:C:2020:576, 86 kohta). Näin ollen jos osapuolet päättävät sopimuksessaan antaa välityslausekkeella unionin tuomioistuimille toimivallan ratkaista sopimukseen liittyvät oikeusriidat, kyseiset tuomioistuimet ovat mainitussa sopimuksessa määrätystä sovellettavasta oikeudesta riippumatta toimivaltaisia tutkimaan perusoikeuskirjan ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden mahdollisia loukkauksia (tuomio 16.7.2020, Inclusion Alliance for Europe v. komissio, C-378/16 P, EU:C:2020:575, 81 kohta).
- 55 Kun sopimuksessa ei määrätä asiasta, unionin tuomioistuinten on tarvittaessa määritettävä sovellettava oikeus sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17.6.2008 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) (EUVL 2008, L 177, s. 6) säädettyjen sääntöjen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 18.2.2016, Calberson GE v. komissio, T-164/14, EU:T:2016:85, 25 kohta).
- 56 Käsiteltävässä asiassa kyseessä olevassa työsopimuksessa ei täsmennetä siihen sovellettavaa lakia, lukuun ottamatta sosiaaliturvaa, verotusta ja eläkkeitä koskevia kysymyksiä, jotka eivät liity käsiteltävään oikeusriitaan.
- 57 Kantaja vetoaa SEUT 272 artiklaan perustuvien toissijaisten vaatimustensa tueksi kuitenkin yksinomaan kanneperusteisiin, jotka perustuvat unionin oikeuden ja erityisesti unionin oikeuden yleisten periaatteiden ja perusoikeuskirjan loukkaamiseen. Käsiteltävän oikeusriidan ratkaisemisen kannalta ei toisaalta näytä tarpeelliselta soveltaa kansallisen lainsäädännön pakottavia säännöksiä.
- 58 Osapuolet vahvistivat vastauksena niille istunnossa esitettyyn kysymykseen, että EUCAP Somalian mahdollisen sopimusperusteisen vastuun tutkimiseksi oli riittävää tarkastella työsopimusta, jonka 1 artiklan 1 kohdan nojalla sopimukseen sisällytetään muun muassa EUCAP Somalian vakiotoimintamenettelyt.
- 59 Näin ollen ei ole tarpeen määrittää käsiteltävään asiaan sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, sillä riita voidaan ratkaista työsopimuksen, EUCAP Somalian vakiotoimintamenettelyjen, joihin työsopimuksessa viitataan, sekä perusoikeuskirjan ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden perusteella.

3. Tutkittavaksi ottaminen

- 60 EUCAP Somalia ei muodollisesti esitä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 130 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua oikeudenkäyntiväitettä mutta riitauttaa myös käsiteltävän kanteen tutkittavaksi ottamisen siltä osin kuin se perustuu toissijaisesti SEUT 272 artiklaan.
- 61 EUCAP Somalia riitauttaa ensinnäkin sen, että kantaja voisi nostaa käsiteltävän kanteen toissijaisen oikeudellisen perustan perusteella. Se väittää tässä mielessä ensinnäkin, että saman kanteen nostaminen kahden sellaisen oikeudellisen perustan perusteella, joista toinen on

- ensisijainen ja toinen toissijainen, tarkoittaa, että unionin yleistä tuomioistuinta pyydetään määrittämään asianmukainen oikeudellinen perusta. Se tähdentää, että kanteen oikeudelliseen perustaan liittyvä epävarmuus vaikeutti tapaa, jolla sen oli valmisteltava puolustustaan vastauksena kantajan toissijaisiin SEUT 272 artiklaan perustuviin vaatimuksiin.
- 62 EUCAP Somalia korostaa toiseksi, että kanteen uudelleenluokittelu on poissuljettu, koska yksikään kantajan esittämistä viidestä kanneperusteesta ei liity riittävän tarkasti kantajan ja EUCAP Somalian toisiinsa liittävää sopimussuhdetta koskevien sääntöjen rikkomiseen.
- 63 Kantaja kiistää EUCAP Somalian perustelut.
- 64 Pitää ensinnäkin paikkansa EUCAP Somalian huomautuksen mukaisesti, että kantajan tehtävänä on valita kanteensa oikeudellinen perusta ja että unionin tuomioistuinten tehtävänä ei ole itse valita asianmukaisinta oikeudellista perustaa (ks. tuomio 15.3.2005, Espanja v. Eurojust, C-160/03, EU:C:2005:168, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 65 Käsiteltävässä asiassa kantaja on todellakin tehnyt kyseisen valinnan, sillä hänen kannekirjelmästään ja etenkin siitä osasta, joka koskee käsiteltävän kanteen tueksi esitettyjä vaatimuksia, käy selvästi ilmi, että kantaja perusti kanteensa ensisijaisesti SEUT 263 ja SEUT 268 artiklaan ja toissijaisesti SEUT 272 artiklaan.
- 66 Toisin kuin EUCAP Somalia väittää, edellä 64 kohdassa mainittu periaate ei sinänsä estä kantajaa nostamasta kannetta yhden oikeudellisen perustan perusteella ja samalla nostamasta samaa kannetta toissijaisesti jonkin toisen oikeudellisen perustan perusteella siltä varalta, että kannetta ei oteta tutkittavaksi (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2007, Citymo v. komissio, T-271/04, EU:T:2007:128, 66 ja 67 kohta).
- 67 On hylättävä myös EUCAP Somalian väite, jonka mukaan SEUT 272 artiklaan perustuvien toissijaisten vaatimusten esittäminen ei antanut sille mahdollisuutta valmistella puolustustaan. Käsiteltävän kanteen, siltä osin kuin se perustuu toissijaisesti SEUT 272 artiklaan, kohteena olevat riidanalaiset toimet ovat näet samat kuin ne, jotka ovat ensisijaisesti SEUT 263 ja SEUT 268 artiklaan perustuvan saman kanteen kohteena. Toiseksi kantaja korosti, että hänen kanneperusteitaan, jotka perustuvat unionin oikeuden rikkomiseen ja jotka hän esitti SEUT 263 ja SEUT 268 artiklaan perustuvien ensisijaisten vaatimustensa tueksi, on pidettävä sopimusrikkomuksiin perustuvina kanneperusteina siltä varalta, että hänen kannettaan tutkittaisiin toissijaiseksi oikeudelliseksi perustaksi valitsemansa SEUT 272 artiklan perusteella.
- 68 On syytä vielä todeta, että EUCAP Somalia on tosiasiallisesti riitauttanut kantajan kanteensa tueksi esittämien eri kanneperusteiden perusteltavuuden.
- 69 Toiseksi on aiheellista todeta edellä 62 kohdassa mainitusta EUCAP Somalian väitteestä, joka perustuu kantajan esittämien kanneperusteiden luonteeseen, että kantaja vetoaa SEUT 272 artiklaan perustuvien vaatimustensa tueksi kanneperusteisiin, jotka perustuvat erityisesti perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohdassa taatun kuulluksi tulemisen oikeuden sekä perusoikeuskirjan 20 artiklassa taatun yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja perusoikeuskirjan 21 artiklassa taatun syrjintäkiellon periaatteen loukkaamiseen. Kantaja vetoaa niin ikään kanneperusteeseen, joka perustuu unionin oikeuden yleisen periaatteen eli luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen (ks. tuomio 26.2.2016, Šumelj ym. v. komissio, T-546/13, T-108/14 ja T-109/14, EU:T:2016:107, 72 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 70 Kuten edellä 54 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, kantajan vedotessa SEUT 272 artiklaan perustuvien vaatimustensa tueksi perusoikeuskirjassa taattujen periaatteiden ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden loukkaamiseen, hän vetoaa sääntöihin, joita unionin hallintoelinten velvollisuutena on noudattaa sopimuksen puitteissa. Jotta ei loukata perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattua tehokkaan oikeussuojan periaatetta, kantajaa ei siis voida estää SEUT 272 artiklaan perustuvien vaatimustensa tueksi vetoamasta mainittujen periaatteiden loukkaamiseen sillä perusteella, että tämä voisi pätevästi vedota ainoastaan sopimuksensa ehtojen täyttämättä jättämiseen tai sopimukseen sovellettavan oikeuden rikkomiseen (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2020, ADR Center v. komissio, C-584/17 P, EU:C:2020:576, 85–89 kohta).
- 71 Käsiteltävä kanne voidaan siten ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin se perustuu SEUT 272 artiklaan.

4. Asiakysymys

- 72 Kuten edellä 48 kohdassa todetaan, kantaja esittää toissijaisia vaatimuksia, joilla hän pyrkii ensinnäkin riitauttamaan lainvastaisina pitämänsä riidanalaiset toimet ja toiseksi siihen, että unioni katsotaan olevan sopimusperusteisessa vastuusta mainituista toimista.
- 73 Kantaja vetoaa vaatimustensa tueksi pääasiallisesti neljään kanneperusteeseen, joista ensimmäinen perustuu kuulluksi tulemisen oikeuden loukkaamiseen, toinen yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja syrjintäkiellon periaatteen loukkaamiseen, kolmas erosopimuksen rikkomiseen sekä neljäs luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen.

a) Kuulluksi tulemisen oikeuden loukkaamiseen perustuva ensimmäinen kanneperuste

- 74 Kantaja väittää ensimmäisessä kanneperusteessaan, että häntä olisi pitänyt kuulla ennen 18.1.2020 päivätyin ilmoituksen laatimista. Hän korostaa tässä tarkoituksessa yhtäältä, että ilmoitus vaikutti häneen epäedullisesti, koska se johti siihen, että hänen useita vuosia EUCAP Somaliassa hoitamansa toimi päättyi äkillisesti. Hän kiistää, että häntä olisi kuultu 13.1.2020 pidetyssä kokouksessa koko henkilöstön läsnä ollessa tai 24.1.2020 pidetyllä työlounaalla, sekä väittää, että kokoukseen ja työlounaaseen liittyviä operaation johtajan todistuksia ei voida ottaa tutkittavaksi, koska ne toimitettiin unionin yleiseen tuomioistuimeen myöhässä. Kantaja vetoaa toisaalta siihen, että työsopimuksen 21 artiklassa edellytettiin, että operaation johtaja kuulee häntä ennen kuin tämä antaa 18.1.2020 päivätyin ilmoituksen.
- 75 EUCAP Somalia kiistää nämä väitteet.
- 76 Kuulluksi tulemisen oikeuden loukkaamiseen perustuvan ensimmäisen kanneperusteen tarkastelemiseksi on syytä viitata ensiksi sopimuslausekkeisiin ja selvitetävä, taattiinko niillä, ja missä määrin, kantajalle oikeus tulla kuulluksi ennen 18.1.2020 päivätyin ilmoituksen laatimista. On joka tapauksessa tarpeen tutkia, olisiko EUCAP Somalian pitänyt peruskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan kuulla kantajaa ennen ilmoituksen laatimista.
- 77 Käsiteltävässä asiassa on syytä tähdentää, että kantajaa ja EUCAP Somaliaa sitoi työsopimukseen perustuva työsuhde ja että kantajan työehdot sekä oikeudet ja velvollisuudet määriteltiin työsopimuksessa päätöksen 2012/389, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2018/1942, 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti (ks. edellä 32 kohta).

- 78 Työsopimuksen 17 artiklassa määrättiin ensinnäkin, että sopimusaika ajoittuu ajalle 1.11.2019–31.1.2020. Yhdessäkään muussa työsopimuksen lausekkeessa ei käsitelty sopimusajan päättymistä eikä otettu huomioon sen uusimisen mahdollisuutta.
- 79 Seuraavaksi on syytä panna merkille, että työsopimukseen sisältyvillä EUCAP Somalian vakio toimintamenettelyillä 4.4 pyrittiin ”standardisoimaan – – sopimussuhteisten toimihenkilöiden työsopimuksen uusimista koskevat menettelyt”, jotta voidaan ”varmistaa, että – – sopimuksen uusimista koskeva menettely suoritetaan avoimesti ja vastuullisesti parhaiden käytäntöjen mukaisesti”. Työsopimuksessa määrättiin erityisesti, että sopimuksen uusimista koskevan menettelyn käynnistää henkilöstöosasto, jonka velvollisuutena on aloittaa vuoropuhelu niiden toimihenkilöiden kanssa, joiden työsopimus on päättymässä, ja kehottaa heitä aloittamaan ”tuloksellisuuden arviointia koskeva selvityksensä”.
- 80 Osapuolten välillä on riidatonta, että mainittua menettelyä oli tarkoitus soveltaa vain, jos päätös sopimuksen uusimisesta riippuisi toimihenkilön tuloksellisuuden arvioinnista. Tämä ei päde riidanalaisiin toimiin, jotka annettiin Yhdistyneen kuningaskunnan erottua unionista ja jotka koskivat kaikkia EUCAP Somalian sopimussuhteisia toimihenkilöitä, jotka ovat mainitun valtion kansalaisia. Tästä seuraa, ettei kantajalla ollut oikeutta vaatia tulla kuulluksi kyseisessä menettelyssä.
- 81 Työsopimuksen 21 artiklan 1 kohdassa ei edellytetty, toisin kuin kantaja väittää, että operaation johtajan on kuultava häntä ennen 18.1.2020 päivätyn ilmoituksen laatimista. Tämä lauseke koski näet ei-kurinpidollisia oikaisuvaatimuksia kantajalle vastaisista toimista, ja siinä määrättiin, että operaation apulaisjohtaja kuulee kantajaa vasta oikaisuvaatimuksen jätön jälkeen.
- 82 Työsopimuksen 18 artiklan 1 kohdasta, jonka sanamuoto toistetaan edellä 10 kohdassa, ei myöskään ilmene, että operaation johtajan olisi pitänyt kuulla kantajaa ennen 18.1.2020 päivätyn ilmoituksen laatimista. Mainitussa lausekkeessa näet velvoitettiin EUCAP Somalia kuulemaan kantajaa ja noudattamaan kuukauden irtisanomisaikaa siinä tapauksessa, että työsopimus päätettäisiin ennen sen voimassaolon päättymistä, mitä ei käsiteltävässä asiassa ole tapahtunut.
- 83 Työsopimuksen ehdoista eikä EUCAP Somalian vakio toimintamenettelyistä, joihin työsopimuksessa viitataan, ei siten käy ilmi, että operaation johtajan velvollisuutena oli kuulla kantajaa ennen 18.1.2020 päivätyn ilmoituksen laatimista.
- 84 Todettakoon kuulluksi tulemisen oikeudesta sellaisena kuin se taataan perusoikeuskirjassa, että sen yleisesti sovellettavassa 41 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tunnustetaan ”jokaisen oikeus tulla kuulluksi ennen kuin häntä vastaan ryhdytään yksittäiseen toimenpiteeseen, joka vaikuttaa häneen epäedullisesti”. Kuulluksi tulemisen oikeuden kunnioittaminen, joka on varmistettava, vaikka siitä ei olisi annettu sovellettavaa säännöstöä, edellyttää siis, että asianomaiselle annetaan etukäteen tilaisuus ilmaista asianmukaisesti kantansa niistä seikoista, joita saatetaan käyttää häntä vastaan tulevassa toimessa (ks. vastaavasti tuomio 14.6.2016, Marchiani v. parlamentti, C-566/14 P, EU:C:2016:437, 51 kohta ja tuomio 19.12.2019, Probelte v. komissio, T-67/18, EU:T:2019:873, 86 kohta).
- 85 Käsiteltävässä asiassa on aiheellista huomauttaa heti alkuun, että EUCAP Somalia ei ole voinut viedä riidanalaisilla toimilla kantajan oikeutta työsopimuksen uusimiseen, mitä hänellä ei ollut, kuten edellä 78 kohdasta ilmenee. Kuten edellä 79 ja 80 kohdasta ilmenee, vaikka EUCAP

Somaliassa oli käytössä sisäinen erityinen menettely kansainväliseen henkilöstöön kuuluvien sopimussuhteisten toimihenkilöiden työsopimusten uusimiseksi, menettelyllä ei ollut merkitystä riidanalaisten toimien antamisen yhteydessä.

- 86 Operaation johtaja ilmoitti 18.1.2020 päivätyssä ilmoituksessa, jota ennen kantajaa olisi tämän väitteen mukaan pitänyt kuulla, EUCAP Somalian kansainväliseen henkilöstöön kuuluville Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia oleville sopimussuhteisille toimihenkilöille, kuten myös kantajalle, että hän antaisi heidän työsopimustensa mennä umpeen työsopimuksissa sovitun sen ehdon mukaisesti, joka oli kantajan tiedossa sopimuksen allekirjoittamisesta lähtien. Operaation johtaja täsmensi lisäksi, että ehdokkaita oli jo valittu heidän tehtäviinsä.
- 87 On syytä myös huomata, että kantajan toimessa pitämistä koskevat edellytykset liittyivät läheisesti Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamista koskeviin menettelysääntöihin. Kuten kantaja itsekin myöntää kanteessaan, hänen neljän viimeisen työsopimuksensa kesto sovitettiin eroneuvottelujen aikatauluun (ks. edellä 9 kohta). Kantaja saattoi siis odottaa, että Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisten neuvottelujen kulku ja lopputulos – neuvottelujen määräajaksi vahvistettiin 31.1.2020 joka oli siis työsopimuksen päättämisaikajankohta – vaikuttaisi EUCAP Somalian päätökseen siitä, ehdottaisiko se kantajalle työsopimuksen uusimista.
- 88 Kantaja ei myöskään ollut 18.1.2020 päivätyksen ilmoituksen laatimisaikajankohdana eli alle kaksi viikkoa ennen työsopimuksen voimassaolon päättymistä ilmoittautunut työsopimuksensa uusimiseksi, kuten hän myönsi vastauksessaan unionin yleisen tuomioistuimen istunnossa esittämään kysymykseen. Asiakirja-aineistosta ei myöskään käy ilmi, että kantaja olisi työsopimuksen alkamisaikajankohdan 1.11.2019 ja ilmoituksen laatimisaikajankohdan 18.1.2020 välisenä aikana tiedustellut operaation johtajalta työsopimuksen mahdollista uusimista sen voimassaolon päättymisen jälkeen.
- 89 Edellä todetusta voidaan päätellä, että operaation johtaja ainoastaan muistutti 18.1.2020 päivätyssä ilmoituksessa työsopimuksen päättämispäivää koskevista sopimusmääräyksistä ja että ilmoitus ei sisällä mitään uutta seikkaa mainittujen määräysten suhteen. EUCAP Somalian päätös olla käyttämättä mahdollisuuttaan työsopimuksen uusimiseen sellaisena kuin tämä on kirjattu 18.1.2020 päivätyssä ilmoituksessa ja vahvistettu 29.1.2020 päivätyssä kirjeessä, ei ollut perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu kantajaa vastaan suunnattu häneen epäedullisesti vaikuttanut toimenpide.
- 90 Peruskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ei siis edellytetä, että EUCAP Somalian oli kuultava kantajaa ennen 18.1.2020 päivätyksen ilmoituksen laatimista. EUCAP Somalia saattoi näin ollen antaa työsopimuksen mennä umpeen siinä sovittuna ajankohtana.
- 91 On syytä muistaa, että kuulluksi tulemisen oikeuden loukkaaminen voi mitätöidä toimen vain silloin, kun voidaan näyttää toteen, että menettely olisi voinut johtaa erilaiseen lopputulokseen, jos loukkaamista ei olisi tapahtunut (ks. vastaavasti tuomio 9.12.2020, Adraces v. komissio, T-714/18, ei julkaistu, EU:T:2020:591, 89 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 92 Käsiteltävässä asiassa on kyllä totta, että jos kantajaa olisi kuultu ennen 18.1.2020 päivätyksen ilmoituksen laatimista, hän olisi voinut vedota perusteluihin, jotka koskevat mahdollisuutta pitää siirtymäkauden aikana toimessa Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevat toimihenkilöt työsopimuksen mukaisesti.

- 93 Tämä seikka ei kuitenkaan yksistään riitä näyttämään toteen, että menettely olisi voinut johtaa erilaiseen lopputulokseen.
- 94 Kuten edellä 78 ja 85 kohdassa todetaan, kantaja ei ensinnäkään ollut saanut oikeutta työsopimuksen uusimiseen. Toiseksi erosopimuksen voimaantulo ei ollut vielä ennen 18.1.2020 päivätyn ilmoituksen laatimista varmaa, sillä sopimus tehtiin neuvostossa vasta 30.1.2020 (ks. edellä 16 kohta). Lainmukainen mahdollisuus esittää kantajalle työsopimuksen uusimista tarjoutui siis vasta sopimuksen voimassaolon päättymistä edeltävänä päivänä. Kolmanneksi asiakirja-aineistosta ilmenee, että EUCAP Somalia oli jo ennen 18.1.2020 päivätyn ilmoituksen laatimista aloittanut rekrytoinnin unionin kansalaisen ottamiseksi palvelukseen kantajan tilalle siinä tapauksessa, että Yhdistynyt kuningaskunta eroaisi unionista.
- 95 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo näin ollen, että vaikka kantajalla olisi ollut oikeus tulla kuulluksi ennen 18.1.2020 päivätyn ilmoituksen laatimista, menettely ei olisi voinut johtaa erilaiseen lopputulokseen, jos kantaja olisi voinut käyttää oikeuttaan.
- 96 Ensimmäinen kanneperuste on hylättävä edellä esitetyn perusteella. Koska päätelmä ei perustu 13.1.2020 pidettyä kokousta ja 24.1.2020 järjestettyä työlounasta koskeviin operaation johtajan todistuksiin, näiden asiakirjojen tutkittavaksi ottamisesta, jonka kantaja on riitauttanut, ei ole tarpeen lausua.

b) Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja syrjintäkiellon periaatteen loukkaamiseen perustuva toinen kanneperuste

- 97 Kantaja väittää toisessa kanneperusteessaan ensinnäkin, että riidanalaisia toimia on pidettävä syrjintänä siltä osin kuin niiden tarkoituksena on työsopimuksen uusimatta jättäminen sillä perusteella, että kantaja on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen. vaikka hänen kollegansa, jotka ovat jonkin muun maan kansalaisia, pidettiin toimessa. Kantaja lisää, ettei riidanalaisia toimia voida pätevästi perustella erosopimuksella, koska sen ehtojen mukaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa oli kohdeltava jäsenvaltiona siirtymäkauden loppuun asti, joten Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevien toimihenkilöiden ja muiden jäsenvaltioiden kansalaisia olevien toimihenkilöiden asema oli rinnastettavissa toisiinsa.
- 98 Toiseksi kantaja väittää, että riidanalaisilla toimilla loukataan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, koska kahdenkymmenen sellaisen kansainvälisen sopimussuhteisen toimihenkilön, jotka toimivat jossakin muussa YUTP:n alaan kuuluvassa operaatiossa kuin EUCAP Somaliassa ja ovat niin ikään Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, työsopimusta jatkettiin siirtymäkauden aikana.
- 99 Kolmanneksi kantaja riitauttaa sen, että EUCAP Somalia voisi nojautua ensimmäistä kertaa riita-asiassa [*luottamuksellinen*] kantajan tehtävien erityisyyteen ja erosopimuksen 127 artiklan 7 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun poikkeukseen viittaamatta näihin perusteisiin riidanalaisissa toimissa.
- 100 EUCAP Somalia kiistää kantajan perustelut ja korostaa erityisesti, että tämän tilanne oli erityinen [*luottamuksellinen*] tehtävien arkaluonteisuuden vuoksi, mikä esti erosopimuksen 127 artiklan 7 kohdan b alakohdan mukaan hänen sopimuksensa uusimisen. EUCAP Somalia väittää, että viittauksella mainittuun artiklaan ainoastaan täydennetään riidanalaisissa toimissa jo esitettyjä perusteluja työsopimuksen uusimatta jättämiselle.

- 101 Todettakoon aluksi EUCAP Somalian menettelyn kuluessa esittämistä lisäperusteluista, että työsopimuksen 21 artiklan 2 kohdassa, jonka sanamuoto toistetaan edellä 13 kohdassa, EUCAP Somalia velvoitettiin perustelemaan vastauksensa kantajan saman artiklan 1 kohdan perusteella tekemään oikaisuvaatimukseen.
- 102 On myös tärkeää muistaa, että hallintoelinten velvollisuudesta perustella päätöksensä määrätään muun muassa perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdassa, joten velvollisuus sitoo unionin hallintoelimiä myös silloin, kun ne toimivat sopimusten puitteissa, kuten edellä 54 kohdassa todetaan (ks. vastaavasti tuomio 24.2.2021, *Universität Koblenz-Landau v. EACEA*, T-606/18, ei julkaistu, EU:T:2021:105, 27–32 kohta).
- 103 Perusteluvollisuuden tarkoituksena on antaa unionin tuomioistuimille mahdollisuus valvoa päätöksen laillisuutta ja antaa asianomaiselle riittävät tiedot sen arvioimiseksi, onko päätös asianmukainen vai onko siinä sellainen virhe, jonka perusteella sen laillisuus voidaan riitauttaa (ks. vastaavasti tuomio 11.6.2020, *Di Bernardo*, C-114/19 P, EU:C:2020:457, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kumoamiskanteita koskevassa vakiintuneessa oikeuskäytännössä, jota voidaan soveltaa käsiteltävässä asiassa kyseessä olevaan sopimukseen, katsotaan, että perusteluvollisuus estää vastaajana olevaa toimielintä korvaamasta oikeudenkäyntivaiheessa riidanalaisen päätöksen alkuperäistä perustelua täysin uudella perustelulla (ks. vastaavasti tuomio 7.2.1990, *Culin v. komissio*, C-343/87, EU:C:1990:49, 15 kohta; tuomio 21.3.1996, *Farrugia v. komissio*, T-230/94, EU:T:1996:40, 36 kohta ja tuomio 22.4.2015, *Tomana ym. v. neuvosto ja komissio*, T-190/12, EU:T:2015:222, 151 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 104 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo käsiteltävässä asiassa aiheelliseksi tutkia yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja syrjintäkiellon periaatteen loukkaamiseen perustuvaa toista kanneperustetta riidanalaisissa toimissa esitettyjen perusteiden valossa ennen kuin se selvittää tarvittaessa, onko EUCAP Somalian menettelyn aikana esittämät lisäperustelut tarpeen ottaa huomioon ja onko siten tarpeen selvittää, voidaanko tällaiset perustelut ottaa huomioon vai onko ne hylättävä täysin uusina.
- 105 Edellä todetusta on syytä muistaa, että kaikille EUCAP Somalian kansainväliseen henkilöstöön kuuluville Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia oleville toimihenkilöille ilmoitettiin heidän hoitamastaan toimesta riippumatta 18.1.2020 päivätyllä ilmoituksella, että heidän työsopimuksiaan ei uusittaisi vaan että ne päättyisivät sopimuksessa sovittuna määräaikana eli 31.1.2020. Operaation johtaja totesi ilmoituksessa ensinnäkin, että Yhdistyneestä kuningaskunnasta pitäisi tulla kolmas valtio 1.2.2020 ja että päätöksen 2012/389 mukaan kolmansien valtioiden kansalaisten ottaminen palvelukseen kansainvälisiksi sopimussuhteisiksi toimihenkilöiksi oli sallittua poikkeuksellisesti vain silloin, kun yhtään jäsenvaltion kansalaista olevaa ehdokasta ei voitaisi valita. Operaation johtaja huomautti myös, että erosopimuksessa määrätään siirtymäkaudesta, jonka kuluessa unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä voitaisiin tehdä osallistumista koskeva puitesopimus Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten osallistumiseksi YUTP:n alaan kuuluviin operaatioihin todennäköisesti neuvottelujakson jälkeen. Operaation johtaja ilmoitti vielä asianomaisille toimihenkilöille, että heidän tehtäviinsä oli jo valittu ehdokkaita.
- 106 Operaation johtaja muistutti kantajalle 18.1.2020 päivätyssä ilmoituksessa esitetyistä perusteluista ja täsmensi tämän jälkeen 29.1.2020 päivätyssä kirjeessä, että työsopimuksen uusimatta jättäminen perustui operaation operatiiviseen arvioon yksikön intressistä myöhempien sopimusten uusimiseen siviilioperaatiokomentajan 30.10.2019 antaman ohjeen sekä Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) suositusten mukaisesti. Operaation johtaja päätteli kirjeessä, että

18.1.2020 päivätty ilmoitus oli laadittu ”ottamalla huomioon [Ison-Britannian] ja [unionin] välisiin neuvotteluihin yhä liittyvät riskit ja epävarmuustekijät, neuvottelujen aikataulu sekä kovan brexitin mahdollisuus, kun otetaan huomioon ne vaikeudet, jotka liittyvät brexit-kehityksen epävarmuustekijöistä ja aikataulusta johtuviin lyhytaikaisiin peräkkäin tehtäviin sopimuksiin, tai [kantajan] palvelusvuodet ja yksikön tarve varmistaa toiminnan jatkuvuus”.

- 107 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä katsotaan, että yhdenvertaisen kohtelun periaatteessa ja syrjintäkiellon periaatteessa on kyse kahdesta nimityksestä, jotka on annettu samalle yleiselle oikeusperiaatteelle, jonka mukaan on yhtäältä kiellettyä käsitellä samanlaisia tapauksia eri tavalla ja toisaalta eri tapauksia samalla tavalla, ellei tällaista eroa voida objektiivisesti perustella (ks. vastaavasti tuomio 27.1.2005, *Europe Chemi-Con (Deutschland) v. neuvosto*, C-422/02 P, EU:C:2005:56, 33 kohta ja tuomio 20.11.2017, *Voigt v. parlamentti*, T-618/15, EU:T:2017:821, 98 kohta).
- 108 Perusoikeuskirjan 21 artiklan 2 kohdassa kielletään kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä. Tätä määräystä, joka koskee unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvia tilanteita, joissa jäsenvaltion kansalaista kohdellaan syrjivästi verrattuna toisen jäsenvaltion kansalaiseen pelkästään hänen kansalaisuutensa perusteella, ei ole tarkoitus soveltaa tapauksessa, jossa jäsenvaltioiden kansalaisia ja kolmansien valtioiden kansalaisia mahdollisesti kohdellaan eri tavalla (ks. vastaavasti tuomio 20.11.2017, *Petrov ym. v. parlamentti*, T-452/15, EU:T:2017:822, 39 ja 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 109 Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella on selvitetävää, onko riidanalaisia toimia ensinnäkin pidettävä edellä 105 ja 106 kohdassa esitettyjen perusteiden valossa kantajan kansalaisuuteen perustuvana syrjintänä, ja toiseksi, merkitsevätkö ne eriarvoista kohtelua YUTP:n alaan kuuluviin eri operaatioihin osallistuvien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevien toimihenkilöiden välillä.

1) Kansalaisuuteen perustuva väitetty syrjintä

- 110 On heti alkuun syytä todeta, että Yhdistynyt kuningaskunta erosi unionista vasta 1.2.2020, jolloin siitä tuli kolmas valtio (tuomio 15.7.2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, 47 kohta).
- 111 Kantaja oli riidanalaisen toimien antamisajankohtana eli 18. ja 29.1.2020 edelleen unionin jäsenvaltion kansalainen, joten hänellä on toimien perusteltavuuden riitauttamisen tueksi oikeus vedota kansalaisuuteen perustuvan syrjintäkiellon periaatteeseen.
- 112 Kuten edellä 105 ja 106 kohdasta ilmenee, riidanalaiset toimet annettiin sen perusteella, että kantaja on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen.
- 113 Se, että operaation johtaja antoi riidanalaiset toimet kantajan kansalaisuuden perusteella, ei kuitenkaan välttämättä tarkoita, että niitä olisi pidettävä kansalaisuuteen perustuvana syrjintänä.
- 114 Koska kantajaa hänen mukaansa kohdeltiin EUCAP Somaliassa eri tavoin kuin muiden jäsenvaltioiden kansalaisia olevia toimihenkilöitä, on vielä syytä selvittää, voitiinko katoa, että kantaja oli muiden toimihenkilöiden tilanteeseen verrattavissa olevassa tilanteessa.

- 115 Kantaja oli unionista eroamista koskevan SEU 50 artiklan mukaisen menettelyn aloittaneen jäsenvaltion kansalainen, minkä perusteella voidaan objektiivisesti katsoa, että hänen tilanteessa oli erilainen kuin muiden jäsenvaltioiden kansalaisten tilanne.
- 116 Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta allekirjoittivat Yhdistyneen kuningaskunnan eroamista unionista koskevan sopimuksen 24.1.2020 (ks. edellä 12 kohta) ennen kuin neuvosto teki sopimuksen 30.1.2020 (ks. edellä 16 kohta). Työsopimuksen voimassaolon päättymiseen, jonka määräajaksi oli vahvistettu 31.1.2020, asti Yhdistyneellä kuningaskunnalla oli mahdollisuus erota unionista ilman sopimusta, mikä olisi vienyt poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta mahdollisuuden tarjota kantajalle työsopimuksen uusimista päätöksen 2012/389 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti (ks. edellä 3 kohta).
- 117 Kantaja, joka kuului EUCAP Somalian sopimussuhteiseen henkilöstöön Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisena, ei siten objektiivisesti katsoen ollut tilanteessa, joka olisi verrattavissa samaan operaatioon osallistuvien toisen jäsenvaltion kansalaisia olevien sopimussuhteisten toimihenkilöiden tilanteeseen, joten operaation johtaja saattoi päättää olla uusimatta kantajan työsopimusta 31.1.2020 jälkeen ilman että tätä voitiin pitää kansalaisuuteen perustuvana syrjintänä.
- 118 Osapuolten välillä on riidatonta, että kaikkien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevien EUCAP Somalian toimihenkilöiden, joiden tilanne oli tältä osin verrattavissa kantajan tilanteeseen, työsopimus päättyi 31.1.2020.
- 119 Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että operaation johtaja ei riidanalaisia toimia antaessaan loukannut kansalaisuuteen perustuvan syrjintäkiellon periaatetta.
- 2) Väite yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamisesta suhteessa YUTP:n alaan kuuluviin muihin operaatioihin osallistuviin Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia oleviin toimihenkilöihin*
- 120 Kantajan perustelusta, joka koskee kansainväliseen henkilöstöön kuuluvien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevien sopimussuhteisten toimihenkilöiden pitämistä toimessa siirtymäkauden aikana muissa YUTP:n alaan kuuluvissa operaatioissa, on aiheellista selvittää, oliko kantajan tilanne verrattavissa muiden toimihenkilöiden tilanteeseen toimessa pitämisen osalta.
- 121 Edellä todetusta on syytä panna merkille ensinnäkin, ettei EUCAP Somalian kaltaisen YUTP:n alaan kuuluvan operaation sopimussuhteisen henkilöstön yhdenmukaisen aseman vahvistamisesta ole annettu yhtään SEUT 288 artiklassa tarkoitettua unionin säädöstä.
- 122 Kuten EUCAP Somalia on asiasisällöstä perustellusti tähdentänyt, neuvosto antaa SEU 43 artiklan 2 kohdan nojalla kustakin YUTP:n alaan kuuluvasta operaatiosta päätöksen, jossa tämän määräyksen mukaan ”määritellään tehtävien tavoitteet ja laajuus sekä niiden yleiset toteuttamistavat”.
- 123 Päätöksen 2012/389, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2018/1942, 7 ja 12 a artiklalla EUCAP Somalialle annetaan oikeuskelpoisuus tehdä sopimuksia henkilöstön palvelukseen ottamiseksi (ks. edellä 3 ja 4 kohta). Saman päätöksen 6 artiklasta ilmenee, että operaation johtajalla on yleinen toimivalta henkilöstöhallintoa koskevissa asioissa.

- 124 Kun otetaan huomioon kullekin unionin operaatiolle ominaiset järjestelyt ja niiden riippumattomuus sopimussuhteisen henkilöstön palvelukseen otossa ja johtamisessa, kantaja ei ole millään tavalla osoittanut, millä tavoin kyseisten operaatioiden sisäinen tilanne ja henkilöstötarpeet olivat verrattavissa EUCAP Somalian tilanteeseen ja tarpeisiin. Suhtautuminen Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevien toimihenkilöiden pitämiseen toimessa siirtymäkauden aikana saattoi siten vaihdella YUTP:n alaan kuuluvien operaatioiden välillä.
- 125 Kantaja ei näin ollen voi yhdenvertaisen kohtelun periaatteen väitetyn loukkaamisen tueksi vedota toimenpiteisiin, joita on suunnattu muissa unionin operaatioissa kuin EUCAP Somaliassa Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia oleviin kansainväliseen henkilöstöön kuuluviin toimihenkilöihin.
- 126 Toinen kanneperuste on edellä esitetyn perusteella hylättävä riidanalaisissa toimissa esitettyjen syiden valossa. Siten ei ole tarpeen selvittää, voidaanko huomioon ottaa myös menettelyn aikana EUCAP Somalian esittämät lisäperustelut, jotka perustuvat kantajan tehtävien arkaluonteisuuteen ja erosopimuksen 127 artiklan 7 kohdan b alakohdan soveltamiseen.

c) Erosopimuksen rikkomiseen perustuva kolmas kanneperuste

- 127 EUCAP Somalia on kantajan mukaan riidanalaisissa toimissa sivuuttanut erosopimuksen ottamatta huomioon sopimukseen sisältyvän mahdollisuuden jatkaa Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten palvelukseen ottamista siirtymäkauden aikana. Kantaja väittää ensinnäkin, että erosopimuksen 127 artiklan 2 ja 6 kohdan yhteisen tulkinnan mukaan tämän valtion kansalaisia oli pidettävä jäsenvaltioiden kansalaisina siirtymäkauden aikana etenkin YUTP:tä koskevien unionin oikeussääntöjen osalta. Toiseksi kantaja huomauttaa, että saman sopimuksen 129 artiklan 7 kohdassa suljettiin pois yksistään se, että Yhdistynyt kuningaskunta lähettää siirtymäkauden aikana kansalaisiaan YUTP:n alaan kuuluviin operaatioihin liittyviin komentotehtäviin, mutta ei sitä, että siirtymäkauden aikana Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevien kansainväliseen henkilöstöön kuuluvien sopimussuhteisten toimihenkilöiden toimi säilytetään muissa tehtävissä.
- 128 EUCAP Somalia kiistää kantajan perustelut.
- 129 Edellä esitetystä on syytä muistaa, että SEUT 216 artiklan 2 kohdan mukaan unionin tekemät kansainväliset sopimukset sitovat unionin toimielimiä.
- 130 Neuvosto teki käsiteltävässä erosopimuksen vasta 30.1.2020 (ks. edellä 16 kohta). Sopimus ei siten sitonut EUCAP Somaliaa vielä riidanalaisien toimien antamisajankohtana eli 18. ja 29.1.2020, joten sitä ei voida moittia erosopimuksen rikkomisesta.
- 131 Uusien sääntöjen ajallista soveltamisalaa koskevassa kysymyksessä erottelu tehdään sen mukaan, ovatko ne menettelysääntöjä vai aineellisia sääntöjä. Menettelysääntöjä katsotaan yleensä voitavan soveltaa kaikkiin niiden voimaantulohetkellä vireillä oleviin asioihin, toisin kuin aineellisia sääntöjä, joita tavallisesti tulkitaan siten, että niitä sovelletaan aikaisemman lainsäädännön soveltamisaikana syntyneiden tilanteiden tuleviin vaikutuksiin samoin kuin uusiin oikeudellisiin tilanteisiin mutta ei ennen kyseisten sääntöjen voimaantuloa lopullisiksi tullessiin tilanteisiin, paitsi jos mainittujen sääntöjen sanamuodosta, tarkoituksesta tai systematiikasta käy selvästi ilmi, että niille on annettava tällainen vaikutus (ks. tuomio 21.10.2021, Beeren-, Wild-,

Feinfrucht, C-825/19, EU:C:2021:869, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. lisäksi vastaavasti tuomio 12.5.2005, komissio v. Huhtamäki Dourdan, C-315/03, ei julkaistu, EU:C:2005:284, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 132 Erosopimuksen määräyksistä, joihin kantaja vetoaa, on syytä todeta ensinnäkin, että sopimuksen 127 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirtymäkauden soveltamisala”, määrätään seuraavaa:

”1. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden ajan.

--

2. Siinä tapauksessa, että unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta tekevät sopimuksen, jolla säännellään niiden tulevaa suhdetta yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ja yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla ja jonka soveltaminen alkaa siirtymäkauden aikana, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osan 2 luvun ja sen määräysten perusteella annettujen säädösten soveltaminen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan lakkaa kyseisen sopimuksen soveltamispäivästä alkaen.

--

6. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, 1 kohdan nojalla sovellettavassa unionin oikeudessa, myös sellaisena kuin se on pantu täytäntöön ja sitä sovelletaan jäsenvaltioissa, olevia viittauksia jäsenvaltioihin on siirtymäkauden ajan pidettävä viittauksina myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.”

- 133 Toiseksi saman sopimuksen 129 artiklan, jonka otsikko on ”Unionin ulkoiseen toimintaan liittyvät erityisjärjestelyt”, 7 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Siirtymäkauden aikana Yhdistynyt kuningaskunta ei lähetä siviilioperaatioiden komentajia, operaatioiden johtajia, operaatioiden komentajia eikä joukkojen komentajia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42, 43 ja 44 Artiklan nojalla toteutettaviin tehtäviin tai operaatioihin eikä tarjoa operaatioesikuntia tällaisten tehtävien tai operaatioiden toteuttamista varten eikä toimi unionin taisteluosastojen kehysvaltiona. Siirtymäkauden aikana Yhdistynyt kuningaskunta ei lähetä johtajaa mihinkään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 28 Artiklan nojalla toteutettavaan operatiiviseen toimintaan.”

- 134 Erosopimuksen 127 artiklan 2 ja 6 kohdassa sekä 129 artiklan 7 kohdassa säännellään siis olosuhteita, joissa unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden aikana, ja ne ovat siten aineellisia sääntöjä. Mainittujen määräysten sanamuodosta, tarkoituksesta tai systematiikasta ei toisaalta ilmene, että niitä olisi sovellettava ennen erisopimuksen voimaantuloa vakiintuneiksi tullessiin oikeudellisiin tilanteisiin. Määräykset koskevat päinvastoin siirtymäkautta, joka alkaa erosopimuksen 126 artiklan mukaan sen voimaantulopäivänä (ks. edellä 17 kohta).

- 135 Edellä esitetystä seuraa, että edellä 131 kohdassa mainitun periaatteen mukaan erosopimuksen 127 artiklan 2 ja 6 kohta sekä 129 artiklan 7 kohta ovat tulleet sovellettaviksi erosopimuksen voimaantuloajankohtana eli 1.2.2020 (ks. 18 kohta edellä). Näiden määräysten rikkomiseen ei siten voida saman periaatteen mukaisesti vedota tätä ajankohtaa aiempaa toimea koskevan kanteen tueksi.

- 136 Riidanalaiset toimet, jotka on päivätty 18.1.2020 ja 29.1.2020 ja koskevat työsopimuksen, jonka voimassaolo päättyi sen 17 artiklan mukaan 31.1.2020, on annettu ennen erosopimuksen voimaantuloa 1.2.2020. Siten ei voida katsoa, että erosopimusta rikottaisiin riidanalaisilla toimilla.
- 137 Kolmas kanneperuste on näin ollen joka tapauksessa hylättävä ilman, että on tarpeen lausua siitä, voidaanko erosopimuksen rikkomiseen vedota SEUT 272 artiklaan perustuvan kanteen yhteydessä.

d) Luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen perustuva neljäs kanneperuste

- 138 Kantaja väittää, että jättäessään uusimatta hänen työsopimuksensa riidanalaisten toimien johdosta EUCAP Somalia loukkasi luottamuksensuojan periaatetta. Kantaja oli syyskuun 2016 ja syyskuun 2019 välisenä aikana saanut täsmällisiä takeita kansainväliseen henkilöstöön kuuluvien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevien sopimussuhteisten toimihenkilöiden pitämisestä toimessa siirtymäkauden aikana, jos erosopimus tehtäisiin. Toisaalta kun otetaan huomioon kantajan työsopimuksen useat uusimiset erosopimuksen neuvotteluille peräkkäin vahvistettujen määräaikojen mukaisesti sekä hänen ikälisänsä EUCAP Somaliassa, hänellä oli perusteltu syy odottaa, että hänen työsopimuksensa uusittaisiin siirtymäkauden aikana.
- 139 EUCAP Somalia kiistää kantajan väitteet.
- 140 Edellä todetusta on syytä muistaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen edellyttää, että unionin toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet asianomaiselle täsmällisiä, ehdottomia ja yhtäpitäviä vakuutteluja, jotka on saatu toimivaltaiselta ja luotettavalta taholta. Sen sijaan kukaan ei voi vedota tämän periaatteen loukkaamiseen, jollei tällaisia vakuutteluja ole annettu (ks. tuomio 16.7.2020, ADR Center v. komissio, C-584/17 P, EU:C:2020:576, 75 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 141 Kantajan ikälisiä EUCAP Somaliassa eikä sitä, että hänen työsopimuksensa uusittiin Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin välistä erosopimusta koskevien peräkkäisten neuvottelukokousten aikana, ei voida käsiteltävässä asiassa rinnastaa täsmällisiin, ehdottomiin ja yhtäpitäviin takeisiin edellä 140 kohdassa mainitun oikeuskäytännön merkityksessä. Kantaja väittää, että EUCAP Somalia -operaation entinen johtaja antoi operaatioon osallistuville kansainväliseen henkilöstöön kuuluville Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia oleville sopimussuhteisille toimihenkilöille takeet siitä, että heidän työsopimuksensa uusittaisiin siirtymäkauden aikana, mutta kantaja ei esitä todisteita väitteidensä tueksi.
- 142 Ainoa konkreettinen todiste, johon kantaja vetoaa, on YUTP:n alaan kuuluvien operaatioiden henkilöstöstä vastaavan Euroopan ulkosuhdehallinnon jaostopäällikön lähettämä sähköposti. Päätös tarjota kantajalle työsopimuksen uusimista siirtymäkauden aikana kuului ensinnäkin operaation johtajan eikä ulkosuhdehallinnon jaostopäällikön toimivaltaan. Toiseksi sähköposti ei anna aihetta ajatella, että kantaja olisi saanut täsmällisiä takeita siitä, että työsopimus uusittaisiin siirtymäkauden aikana. YUTP:n alaan kuuluvien operaatioiden henkilöstöstä vastaava Euroopan ulkosuhdehallinnon jaostopäällikkö päinvastoin ilmoitti selvästi sähköpostiviestissään, että Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia olevien lähetettyjen tai sopimussuhteisten toimihenkilöiden pitäminen tällaisissa tehtävissä edellyttää, että operaation johtajat arvioivat yksikön intressiä. Näin ollen ei voida katsoa, että kantaja olisi saanut edellä 140 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettuja täsmällisiä takeita siitä, että hänen työsopimuksensa uusittaisiin siirtymäkauden aikana.

143 Neljäs kanneperuste on näin ollen hylättävä.

5. Päätelmä

144 Koska kaikki kantajan SEUT 272 artiklaan perustamien vaatimustensa tueksi esittämät kanneperusteet hylätään, kanne on hylättävä.

IV. Oikeudenkäyntikulut

145 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut EUCAP Somalian vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu seitsemäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) JF veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

da Silva Passos

Valančius

Reine

Truchot

Sampol Pucurull

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä heinäkuuta 2022.

Allekirjoitukset

Sisällys

I	Asian tausta	2
II	Asianosaisten vaatimukset	4
III	Oikeudellinen arviointi	4
	A SEUT 263 ja SEUT 268 artiklaan perustuvat ensisijaiset vaatimukset	5
	1. SEUT 263 artiklaan perustuvan kumoamisvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen	5
	2. 1. SEUT 268 artiklaan perustuvan vahingonkorvausvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen	7
	B SEUT 272 artiklaan perustuvat toissijaiset vaatimukset	8
	1. Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta	8
	2. Sovellettava oikeus	8
	3. Tutkittavaksi ottaminen	9
	4. Asiakysymys	11
	a) Kuulluksi tulemisen oikeuden loukkaamiseen perustuva ensimmäinen kanneperuste	11
	b) Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja syrjintäkiellon periaatteen loukkaamiseen perustuva toinen kanneperuste	14
	1) Kansalaisuuteen perustuva väitetty syrjintä	16
	2) Väite yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamisesta suhteessa YUTP:n alaan kuuluviin muihin operaatioihin osallistuviin Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia oleviin toimihenkilöihin	17
	c) Erosopimuksen rikkomiseen perustuva kolmas kanneperuste	18
	d) Luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen perustuva neljäs kanneperuste	20
	5. Päätelmä	21
IV.	Oikeudenkäyntikulut	21